

«تسنیم» جریان ایده تفسیر قرآن به قرآن علامه طباطبایی در دوره کنونی است

ایده بلند تفسیر قرآن به قرآن علامه طباطبایی در سرچشمه خشکید و به نسل‌های بعد منتقل شد و همگان از ثمرات و آثار فراوان آن بهره‌مند شدند؛ این امر جوهره و تار و پودی است که در تمام تفسیر «تسنیم» تنیده و گسترده شده است.

ایده بلند تفسیر قرآن به قرآن علامه طباطبایی در سرچشمه خشکید و به نسل‌های بعد منتقل شد و همگان از ثمرات و آثار فراوان آن بهره‌مند شدند؛ این امر جوهره و تار و پودی است که در تمام تفسیر «تسنیم» تنیده و گسترده شده است.

حجت‌الاسلام محمد عبداللہیان، مدیرمؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) اظهار کرد: تفسیر آیت‌الله‌العظمی جواد آملی در حوزه علمیه قم و همچنین در رسانه ملی، چه به صورت تفسیر موضوعی و چه به صورت تفسیر ترتیبی که به شکل تفسیر «تسنیم» عرضه شده است، خورشید درخشانی در عالم علم و معرفت است که بسیاری از این پرتو استفاده کرده و در سایه آن به حرکت به سوی خداوند و خودسازی می‌پردازند.

مدیرمسئول فصل‌نامه قرآنی «تسنیم» افزود: یکی از امتیازات این تفسیر مبارک و نفیس این است که ایشان در تفسیر برای خود این افتخار را قائلند که مدتی طولانی از محضر مفسر بزرگ معاصر، علامه طباطبایی استفاده کرده‌اند. تفسیر المیزان بر اساس ایده جدید تفسیر قرآن به قرآن سامان یافته و مرحوم علامه مدت زیادی از وقت خود را مصروف این ایده بلند کرده و سرانجام موفق به تجسم آن در تفسیر 20 جلدی المیزان شده است.

وی با بیان این‌که تفسیر «تسنیم»، شرح و بسط «تسنیم» است، عنوان کرد: آشکار است که اگر ایده‌های بلند در همان حد ابتدایی بمانند و بسط نیافته و برای نسل‌های بعد مفهوم نشوند، چندان رونق و گسترش نخواهند یافت و برای آیندگان قابل استفاده نخواهند بود. اینجاست که آدمی به مرتبه کسانی که به بسط ایده‌های بلند می‌پردازند و نقش اساسی در شکوفایی آن ایده‌ها دارند و اگر نباشند آن ایده‌ها در سرچشمه می‌خشکد، پی می‌برد.

مدیرمسئول نشریه قرآنی «آفاق نور» تصریح کرد: شرح به معنای روشن کردن مطالب المیزان برای مخاطبان و بسط افزودن بر آن است. برای مثال اگر علامه طباطبایی در موضوعی، به دو نمونه و شاهد قرآنی اشاره کرده‌اند، در تفسیر تسنیم و در بیانات آیت‌الله‌العظمی جواد آملی این شواهد به مراتب بیشتر می‌شود و اگر در المیزان به عنوان مثال، هزار مورد تفسیر آیات به آیات باشد این امر در بیانات آیت‌الله‌العظمی جواد آملی به چندین هزار مورد رسیده است و این امر در واقع جدای از شرح، به معنای بسط و توسعه المیزان است.

عبداللہیان با بیان این‌که منزلت و مرتبه تفسیر تسنیم به دو مطلب شرح و بسط المیزان برمی‌گردد، خاطرنشان کرد: چنین حرکتی اگرچه در دامنه المیزان صورت گرفته، ولی عظمت آن بیشتر از المیزان است؛ چون المیزان بدون تسنیم مفهوم و نیز مبسوط و گسترده نمی‌شود. ثمره چنین حرکت علمی در باب المیزان و در دامنه المیزان این است که ایده بلند تفسیر قرآن به قرآن علامه طباطبایی در سرچشمه نمی‌خشکد و در بستر زمان حرکت می‌کند و نسل‌های بعد را نسبت به این ایده تربیت و توجیه می‌کند و همین امر موجب انتقال این ایده بزرگ به دیگران و نسل‌های بعدی می‌شود.

مدیرمسئول نشریه قرآنی «بشارت» ادامه داد: از جهتی می‌توان گفت منزلت آیت‌الله‌العظمی جواد آملی نسبت به علامه طباطبایی در تفسیر مانند منزلت صدرالدین قونوی نسبت به محی‌الدین ابن‌عربی در عرفان است؛ اگر قونوی نبود افکار محی‌الدین به شاگردان و نسل‌های بعد منتقل و منشأ این همه آثار در باب افکار محی‌الدین نمی‌شد، بلکه افکار محی‌الدین مبهم به نظر می‌رسید و دیگران به دلیل فقدان فهم دقیق، او را رها می‌کردند و اطلاعی از آن حاصل نمی‌شد. صدرالدین قونوی با شرح و بسط افکار محی‌الدین، آن را برای دیگران مفهوم و ایده او را به صورت یک مکتب نظام‌مند عرضه کرد.

محمد عبداللهیان:

آیت‌الله‌العظمی جوادى آملی با دلایل زیاد و با توجه به لطایفی که در تفسیر خود از آیات همراه می‌کند، باعث می‌شود ایده بلند قرآن به قرآن علامه طباطبائی در سرچشمه نخشکد و به نسل‌های بعدی منتقل شود و همگان از ثمرات و اثرات بسیار و فراوان آن همگان بهره‌مند شوند

شاگرد آیت‌الله‌العظمی جوادى آملی اظهار کرد: همچنین می‌توان این منزلت را همچون منزلت ملاعلی نوری نسبت به صدرالمتألهین در فلسفه و حکمت دانست؛ کسی که توانست ایده‌های صدرالمتألهین را به کرسی بنشاند و استدلال اذهان را به حقانیت این ایده‌ها قانع کند و با اعتبار بلند خود به آموزه‌های ملاصدرا اعتبار ببخشد. گفته‌اند بیش از پانصد شاگرد در محضر درس ملاعلی نوری حاضر بوده‌اند که وی افکار ملاصدرا را تقریر و آنان تصدیق می‌کردند.

عبداللهیان با بیان این‌که تفسیر آیت‌الله‌العظمی جوادى آملی به‌حق هم شرح‌المیزان، هم بسط و هم استدلال برای آن است، افزود: آیت‌الله‌العظمی جوادى آملی با دلایل زیاد و با توجه به لطایفی که در تفسیر خود از آیات همراه می‌کند، باعث می‌شوند ایده بلند قرآن به قرآن علامه طباطبائی در سرچشمه نخشکد و به نسل‌های بعدی منتقل شود و همگان از ثمرات و اثرات بسیار و فراوان آن بهره‌مند شوند. این امر جوهره و تار و پودی است که در تمام تفسیر ایشان تنیده و گسترده شده است.

مدیر مؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) در پایان تأکید کرد: امتیاز دیگر تفسیر نفیس تسنیم این است که عرضه این تفسیر به صورت تألیف انفرادی و تألیف قبل از تدریس نبوده است، بلکه در تفسیر تسنیم مؤلف پس از تنظیم مطالب، آن را بر بسیاری از طلاب اهل علم و متفکرین عرضه می‌کرده است و پس از القای آن در جمع و در برخورد با ذهن دیگران و نیز پس از طرح اشکالات و سؤال و جواب و سنجش میزان پاسخ‌گو بودن آن برای مخاطبان، به‌صورت محصولی منقح عرضه کرده است.